

Epinfo

Epidemiológiai Információs Hetilap

[S.Enteritidis fertőzések járványügyi jellemzőinek változása Nagy-Britanniában](#)
[Tájékoztatás igazoltan veszett állatokról](#)
[Tájékoztatás engedélyezett fertőtlenítőszerekről](#)
[Fertőző betegségek adatai](#)
[Impresszum](#)

NEMZEKKÖZI INFORMÁCIÓ

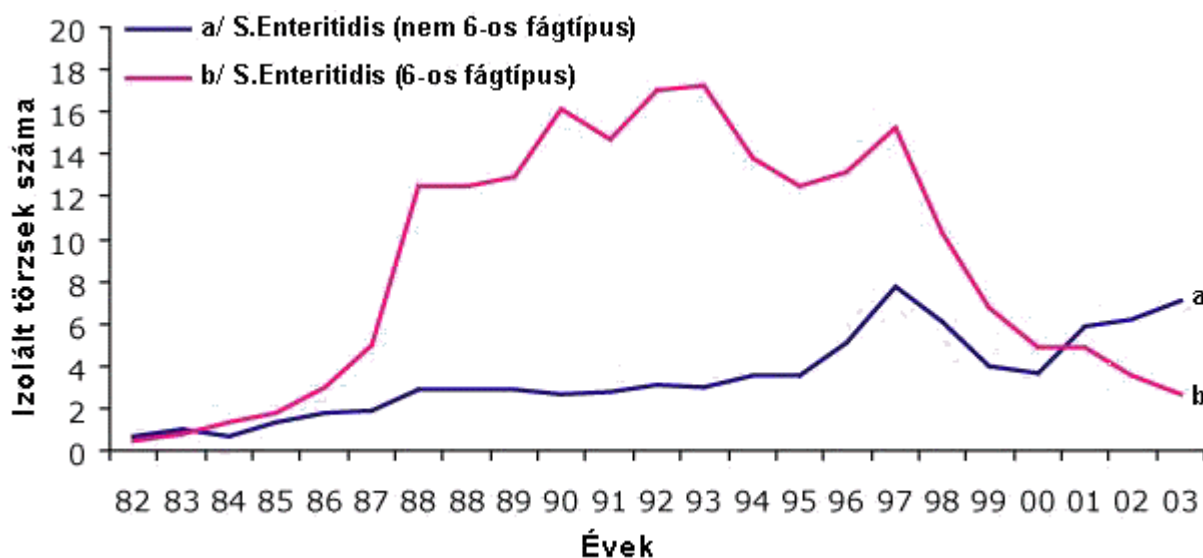
A S. ENTERITIDIS FERTŐZÉSEK JÁRVÁNYÜGYI JELLEMZŐINEK VÁLTOZÁSA 2000-2004. KÖZÖTT NAGY-BRITANNIÁBAN

Nagy-Britanniában 2000 óta megnövekedett a nem-6-os fágtypusú **S.Enteritidis** által okozott megbetegedések száma (1. sz. ábra).

Az 1980-as évek végén kezdődött, egész Nagy-Britanniát érintő salmonellosis járványért a **6-os fágtypusú S.Enteritidis** törzsekkel szennyezett tojás volt a felelős, ugyanakkor az ezen kórokozó által előidézett esetek száma az 1998. évi 10056 esetről 2003-ra 2693 esetre csökkent. Ez a csökkenés részben annak a következménye, hogy Nagy-Britanniában **1994-ben megkezdték a vágóbaromfi állományok, majd 1996-ban az árutojást tojó állományok S.Enteritidis elleni vakcinázását.** 2000 és 2003 között a **nem-6-os fágtypusú S.Enteritidis** által okozott megbetegedések száma ugyanakkor megduplázódott: 3548-ról 7065-re emelkedett. A növekedés nagy része az **1-es és a 18-as fágtypusú S.Enteritidis** számlájára írható (az 1-es fágtypusú izolátumok száma 917-ről 1966-ra, 102%-kal; a 18-as 178-ről 923-ra, 419%-kal növekedett). A 2003. év azonos időszakához viszonyítva a **2004. év első hat hónapjára** vonatkozó előzetes adatok ezen fágtypusok által okozott esetek számának **további emelkedését** mutatják (14% illetve 86%-os emelkedést).

1. sz. ábra

Izolált S.Enteritidis törzsek száma Nagy-Britanniában 1982-2003. között

A salmonellosis laboratóriumi surveillance-a alulbecsüli, csupán kb. egyharmadát jelzi ezen betegség előfordulásának. Ennek figyelembe vételével Nagy-Britanniában **2000 óta közel 20000 megbetegedést**

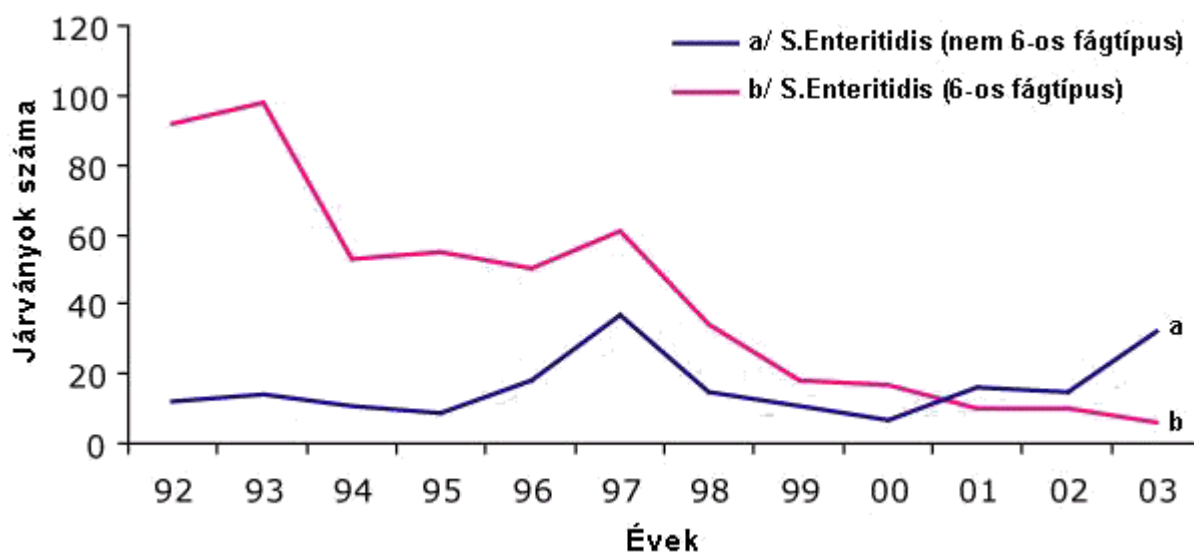
okozott az **1-es illetve a 18-as fágtypusú S.Enteritidis**. Becslések szerint a salmonellosis megbetegedések kb. 3,6%-a igényel kórházi ellátást, a letalitás 0,28%. A salmonellosis okozta halálozás főként az időseket illetve a krónikus betegségben szenvedőket veszélyezteti, bár a populáció ezen része kevésbé exponálódik a vendéglátóiparban felszolgált ételektől.

A brit népegészségügyi hatóság fertőzőbeteg surveillance központjának jelentett, **S.Enteritidis által okozott, étel közvetítésével terjedő járványok** előfordulási trendje tükrözi a laboratóriumi surveillance eredményeit (2. sz. ábra).

1998 és 2001 között 49 olyan salmonellosis járványt jelentettek, melyekben nem-6-os fágtypusú **S.Enteritidis** volt a kórokozó (éves átlagban 16 járvány). Az ezen időszakban előfordult járványok harmadáért az éttermek voltak a felelősek, **S.Enteritidis** az éttermek közül leggyakrabban a kínai éttermekben (38%) illetve a kávézóknban (25%) fordult elő. **2002-2003-ban**, tehát két év alatt 48 olyan élelmiszer közvetítésével terjedő járványt jelentettek, amelyeket nem-6-os fágtypusú **S.Enteritidis** okozott (éves átlagban 24 járvány). A járványok több mint feléért (52%) az éttermek voltak felelősek, a leggyakrabban jelentett étterem-típus a kínai étterem volt (72%). **2004-ben**, a jelentés írásáig 26 nem-6-os fágtypusú **S.Enteritidis** járványról érkezett jelentés a brit nemzeti surveillance központba. **A legtöbb járvány (73%) éttermekből indult ki, köztük a kínai éttermek voltak túlsúlyban (74%)**. A járványok kivizsgálásában résztvevő szakemberek sok decriptív/leíró, statisztikai és mikrobiológiai **bizonyítékot** szolgáltatottak arra vonatkozóan, hogy **a járványok oka a Spanyolországból importált tojás**.

2. sz. ábra

S.Enteritidis által okozott élelmiszer eredetű járványok Nagy-Britanniában 1992-2003

A 2002-ben észlelt, 18-as fágtípusú **S.Enteritidis** által okozott országos járványt követően azon salmonellosis járványok esetében, melyeknél felmerült a gyanú, hogy tojással kapcsolatosak, a brit népegészségügyi hatóság megkezdte azon nyers, héjas tojások vizsgálatát, amelyeket a járványokhoz kötődő helyszíneken használtak. Az egységekből vagy a forgalmazó központból származó nyers, héjas tojásokat megvizsgálták, hogy szennyezettek-e salmonellával. **2002 októbere és 2003 szeptembere között 79 helyszínről származó 11718 tojás mintázása történt meg. Az oroszlanos logóval jelzett brit tojások között nem találtak salmonellával szennyezettet.**

A vendéglátóipari egységekben használt **spanyol eredetű tojások 5,6%-ában, az oroszlanos logóval nem rendelkező brit tojásokon 1,1%-ban izoláltak salmonellát.**

A brit tojásokon látható koronás oroszlanos logó azt igazolja, hogy a tojóállomány **S.Enteritidis** ellen oltott, a tojások eredete igazolható, a fogyaszthatósági határidő a tojáshéjra bélyegezve látható, a csomagoláson feltüntetik, hogy a tojások frissebbek, mint ahogy azt a törvény előírja, és a baromfitelepen valamint a tojáscsomagolóban higiénés felügyelet működik.

A molekuláris biológiai vizsgálatok (plazmidprofil és a pulzáltatott mezejű gélelektroforézis vizsgálatok) azt mutatták, hogy néhány, spanyol tojásból származó izolátum vizsgálati eredményei elkülöníthetetlenül hasonlítottak néhány, emberből származó izolátum vizsgálati eredményeire.

A Nagy-Britanniában nevelt csirkeállományok laboratóriumi vizsgálata a legtöbb esetben (2003-ban a kétharmaduk) jogszabályi előírások alapján vagy surveillance céljából történik. Ezért az illetékes brit állategészségügyi hatóságok által jelentett legtöbb esemény és izolátum nem megbetegedésekkel, hanem tünetmentes salmonella hordozással volt kapcsolatos. 2003-ban a 36, **S.Enteritidis-szel** kapcsolatos eseményről készült jelentés legtöbbször 6-os (20; 56%), 6b (7; 19%) és 6a fágtípusú (5; 14%) kórokozó okozta. **Csupán egy eseményt okozott 1-es fágtípusú S.Enteritidis, és nem volt 18-as fágtípusú kórokozó által előidézett esemény.**

A brit tojás piac viszonylag kis részét képezik az importból származó

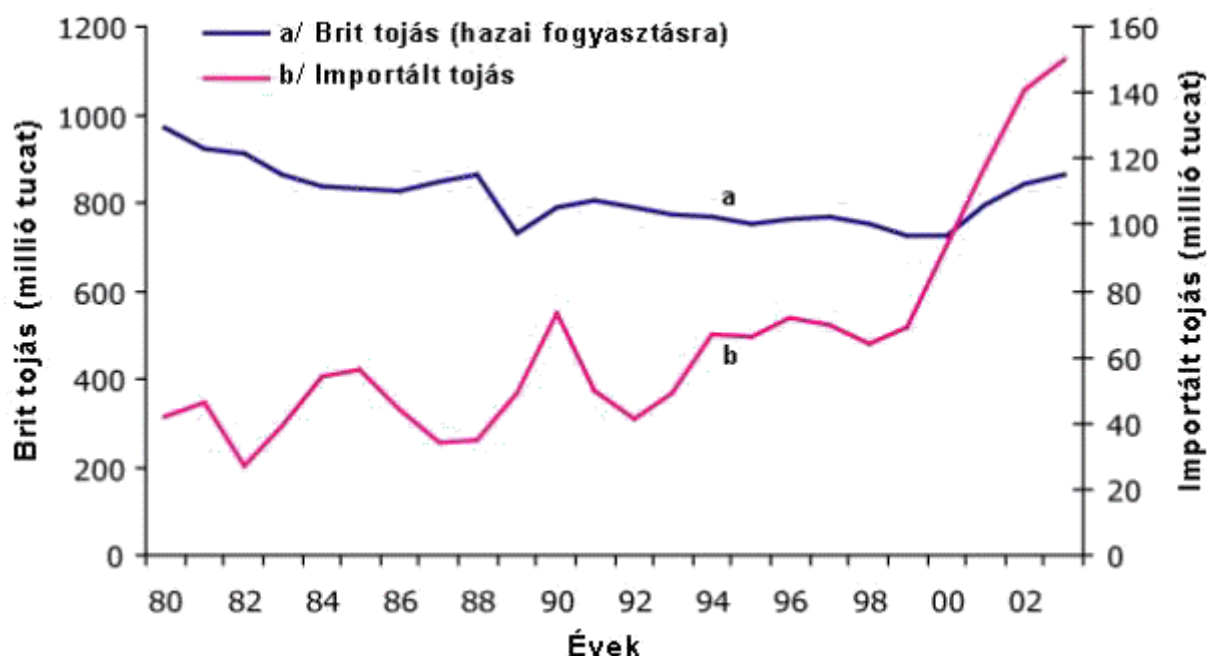
tojások. Ez az arány az elmúlt 20 évben növekedett, azonban a legnagyobb mértékű növekedés az utolsó négy évben figyelhető meg (3. sz. ábra).

2000 óta a spanyol tojás importja olyan mértékben emelkedett, hogy manapság **a Nagy-Britanniába érkező tojás legnagyobb beszállítója Spanyolország**. Nagy-Britanniában nem a brit kiskereskedelem, hanem a vendéglátóipari szektor révén használják fel a legnagyobb hányadát a külföldi, és azon brit tojásoknak is, melyeket nem a brit nemzeti minőségbiztosítási elvek szerint állítottak elő (oroszlános logóval nem rendelkező tojások).

A brit élelmiszerbiztonsági hivatal újra kiadta a vendéglátóiparban tevékenykedők számára készített útmutatóját, de ez nem változtatta meg a nem-6-os fág típusú **S.Enteritidis** izolátumok számának növekedési trendjét. Ugyanilyen, országos méretű salmonellosis járványt figyeltek meg Hollandiában is 2003-ban, amikor a holland szárnyasinfluenza-járvány megfékezése érdekében nagymértékben megritkított baromfiállomány következtében tojáshiány alakult ki, és emiatt fokozódott a spanyol tojás importja.

3. sz. ábra

A brit tojás piac 1980-2003 között
(a brit és az importált tojás mennyisége külön tengelyen ábrázolva)

2002-ben az Európai Bizottság Spanyolországban járt küldöttsége kritikával illette a tojás és a tojástermékek termelésének minőségét. A helyzet megoldására a spanyol hatóságok intézkedési tervet fogalmaztak meg.

2004 augusztusában a brit népegészségügyi hatóság egy nemzeti járványfelügyelő munkacsoportot alakított, melyben több intézmény képviselteti magát, és az a célja, hogy vizsgálja a salmonellosis járványügyi helyzetét, annak okait, megfelelő intézkedéseket határozzon meg és ajánlásokat tegyen.

E munkacsoport tevékenységét követően az alábbi **intézkedéseket** tették:

ismertetik a helyzetet az Európai Bizottsággal, hogy további intézkedések szülessenek;

hivatalos megbeszéléseket tartanak az illetékes spanyol hatóságokkal;

ajánlásokat bocsátanak ki a vendéglátóipar érintett szektoraira vonatkozóan, beleértve a kínai éttermeket is, az ajánlást lefordítják kínai nyelvre;

felhívják a fő tojás-importőrök figyelmét a salmonellosis problémára;

közéteszik a járványügyi és mikrobiológiai vizsgálatok eredményeit a brit népegészségügyi hatóság honlapján.

**Az összefoglalót készítette: dr. Krisztalovics Katalin epidemiológus
OEK Járványügyi osztály**

Forrás:

1. **Eurosurveillance Weekly 2004;8 (42): 14/10/2004**
2. **Eurosurveillance Weekly 2004;8 (46): 11/11/2004**
3. www.hpa.org.uk
4. www.britegg.co.uk

Szerkesztőségi megjegyzés: Az Európai Bizottság 2004. szeptember 22-én hozott határozata (2004/665/EC) szerint az unió tagállamaiban 2004. október 1-jével egy egyéves időtartamú vizsgálat indul, melynek során a határozatban leírt módon minden országban legalább 172 baromfityesztőnél mintavételezés történik az árutojást tojó állományok salmonella-fertőzöttségi szintjének megállapítása céljából. Erre azért van szükség, mert az Európai Bizottság zoonózis rendelete szerint 2005. decemberében kell megállapítani azt a szintet, amelyre majd csökkenteni kell a tojóállományok salmonella-fertőzöttségét, ehhez pedig összehasonlító adatok szükségesek.

TÁJÉKOZTATÁS IGAZOLTAN VESZETT ÁLLATOKRÓL

Laboratóriumi vizsgálattal igazoltan veszett állatok megyénkénti bontásban
2004. január 1-től szeptember 30-ig

Terület	Január 1 - augusztus 31.	Szeptember	Összesen január 1 - szeptember 30.
Baranya	1	-	1
Bács-Kiskun	-	-	-
Békés	7	-	7
Borsod-A.-Z.	6	-	6
Csongrád	4	-	4
Fejér	2	-	2
Győr-M.-S.	-	-	-
Hajdú-Bihar	38*	1 róka	39
Heves	3	-	3
Jász-N.-Sz.	2	-	2
Komárom-E.	1	-	1
Nógrád	2	-	2
Pest	2	1 róka	3
Somogy	-	-	-
Szabolcs-Sz.-B.	38*	1 róka	39
Tolna	-	-	-
Vas	-	-	-
Veszprém	1	-	1
Zala	-	-	-
Budapest	1	-	1
Összesen	108	3	111

* Hajdú-Bihar megyében, július hónapban 1 róka, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, június hónapban 1 róka mintájának mikroszkópos vizsgálata negatív volt, és csak az állatoltás zárult pozitív eredménnyel.

Forrás: Országos Állategészségügyi Intézet

**Tájékoztatást adta: dr. Pauliny Zsuzsanna mb. osztályvezető
OEK, Vírusoltóanyag-ellenőrző osztály**

TÁJÉKOZTATÁS ENGEDÉLYEZETT FERTŐTLENÍTŐSZEREKRŐL

2004. szeptember hónapban engedélyezett fertőtlenítőszer listája

Fertőtlenítőszer neve	Forgalmazó	Felhasználási terület	Alkalmazási koncentráció	Behatási idő
INNO-SEPT	INNOVENG 1.Kft. 1114 Budapest, Szabolcska u.5.	kézfertőtlenítés	cc. 1-2 ml + víz	30 másodperc habképzés
APESIN AP 100	BELTEX Kft. 2040 Budaörs, Gyár u.2.	felületfertőtlenítés	0,5%	60 perc
			0,75%	15 perc
			0,75%	60 perc
			3,0% 5,0%	60 perc 30 perc
SANALK-CLEAN forte	UNICLEAN Kft. 1162 Budapest, Nagyvárad u. 26.	felületfertőtlenítés	0,25%	60 perc
			0,5%	30 perc
			1,0%	10-15 perc
			0,5% 1,0%	60 perc 30 perc
SANALK-CLEAN		felületfertőtlenítés	0,5%	60 perc
			1,0%	30 perc
			1,0%	60 perc
ECLIPSE*	CHEMICO Magyarország Kft. 1046 Budapest, Kiss Ernő u.1-3.	felületfertőtlenítés	1,0%	60 perc
2,0%			30 perc	
ORANGE-G*		felületfertőtlenítés	2,0% 4,0%	60 perc 30 perc
ZUM	DYMOL Kft. 2143 Kistarcsa, Raktár krt. 1.	mosogatószer	1,0% - 40-45°C	min. 5 perc
MELSITT	B. Braun Medical Kft. 1023 Budapest, Felhévizi u.5.	felületfertőtlenítés	0,5-1%	30-60 perc
			2,0%	60 perc
			3,0%	60 perc

Jelmagyarázat: B = baktericid, F = fungicid, V = virucid, T = tuberculocid

* = műtőkben, intenzív-, kora-, újszülött- és intenzív osztályokon, transzplantációs egységekben nem alkalmazható!

Tájékoztatást adta: **dr. Milassin Márta főtanácsos**
OEK Dezinfekciós osztály

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2004. november 1-7.** közötti időszakban a bejelentett fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Az **enterális bakteriális fertőző betegségek** közül a **salmonellosis és campylobacteriosis** esetek száma emelkedett az előző hetihez képest. A salmonellosis és a **dysenteria** járványügyi helyzete kedvezően alakult, míg a campylobacteriosis helyzete kedvezőtlenebb volt, mint a korábbi évek azonos hetében. (A Pest megyei salmonellosis és campylobacteriosis esetek számában tapasztalható „kiugrás” az EFRIR fertőzőbeteg alrendszerére történő átállásból adódó látszólagos incidencia emelkedés, de valós járványügyi esemény nem áll a háttérben.)

A héten két **gastroenteritis járványról** érkezett jelentés.

Lényegesen nem változott a **vírushepatitisek** száma az előző hetihez képest, kevesebb esetet diagnosztizáltak, mint a korábbi évek azonos hetében.

A **légúti fertőző betegségek** közül a **varicella** megbetegedések száma a szezonnak megfelelően mérsékelten emelkedett az előző hetihez viszonyítva. A korábbi hetekre jellemző átlagos megbetegedési számhoz (1-2) képest a héten hat **rubeola** megbetegedés gyanújáról érkezett jelentés, a hat eset hat területen fordult elő. **Pertussist, morbillit** nem jelentettek, a többi légúti fertőző betegség járványügyi helyzete is kedvezően alakult.

Az **idegrendszeri fertőző betegségek** csoportjában hét **gennyes meningitistről** érkezett jelentés. Az etiológia két esetben ismert (**N.meningitidis** illetve **S.pneumoniae**). A virális eredetű idegrendszeri fertőző megbetegedések száma nem változott a 44. hetihez képest.

Bejelentett fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Notified cases of communicable diseases in Hungary (+)

45/2004.sz.heti jelentés (weekly report)

(2004.11.01 – 2004.11.07.)

Betegség Disease	a 45. héten (week)			az 1 – 45. héten (week)		
	2004.11.01- 2004.11.07.	2003.11.03- 2003.11.09.	Medián 1998- 2002	2004.	2003.	Medián 1998- 2002
Typhus abdominalis	-	-	-	-	-	1
Paratyphus	-	-	-	-	-	-
Salmonellosis	135	110	170	4263	6040	7476
Dysentheria	2	5	10	135	117	354
Dyspepsia coli	-	-	4	49	77	109
Egyéb E.coli enteritis	2	1	1	45	67	81
Campylobacteriosis	135	110	122	5213	4824	5426
Yersiniosis	-	1	2	51	69	82
Enteritis infectiosa	577	693	539	30666	35692	30996
Hepatitis infectiosa	15	31	23	732	797	890
AIDS	-	-	-	13	23	22
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	-	-	-	13	15	10
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	-	1	-	36	16	1
Scarlatina	50	59	93	2398	1430	4141
Morbilli	-	-	-	2	3	8
Rubeola	6	1	3	53	70	112
Parotitis epidemica	4	2	6	167	170	232
Varicella	510	520	685	40720	30417	32301
Mononucleosis inf.	15	29	30	1240	1253	1137
Legionellosis	1	4	-	67	104	33
Meningitis purulenta	7	3	4	207	222	222
Meningitis serosa	2	1	2	97	118	145
Encephalitis infectiosa	3	2	2	140	116	102
Creutzfeldt-J.- betegség	-	-	•	8	10	•
Lyme-kór	12	9	13	1064	1106	977
Listeriosis	-	-	-	7	7	4
Brucellosis	-	-	-	-	1	3
Leptospirosis	-	-	1	30	29	64
Tularemia	-	-	1	19	35	78
Tetanus	-	-	-	1	5	9
Vírusos haemorrh. láz	1	-	1	5	3	6
Malaria*	-	1	-	5	8	14
Toxoplasmosis	-	6	3	95	135	216

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

(*) importált esetek (imported cases)

(•) nincs adat (no data available)

A statisztika készítés ideje: 2004.11.08

Bejelentett fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Notified cases of communicable diseases in Hungary (+)

45/2004.sz.heti jelentés (weekly report)

(2004.11.01 – 2004.11.07.)

Terület Territory	Salmonel- losis	Dysentaria	Campylo- bacteriosis	Enteritis infectiosa	Hepatitis infectiosa	Scarlatina	Varicella	Mononucl. infectiosa	Meningitis purulenta	Lyme-kór
Budapest	13	1	17	26	1	11	32	3	1	-
Baranya	8	-	13	31	3	1	16	1	1	-
Bács-Kiskun	7	-	4	19	-	3	16	1	-	-
Békés	3	-	3	26	2	4	37	1	-	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	1	1	2	21	6	3	82	-	-	1
Csongrád	4	-	5	67	-	-	20	2	-	-
Fejér	-	-	-	21	1	2	22	1	-	2
Győr-Moson-Sopron	2	-	6	12	-	1	10	-	-	1
Hajdú-Bihar	5	-	4	23	-	4	56	1	-	-
Heves	-	-	1	24	-	-	31	-	-	-
Jász-Nagykun-Szolnok	2	-	1	55	1	-	35	1	1	1
Komárom-Esztergom	9	-	1	27	-	1	4	-	1	-
Nógrád	3	-	-	37	-	2	3	-	-	2
Pest	53	-	55	36	-	8	29	1	2	-
Somogy	2	-	3	20	-	-	33	-	1	2
Szabolcs-Szatmár-Bereg	2	-	3	14	1	1	26	2	-	-
Tolna	1	-	4	24	-	1	4	-	-	-
Vas	9	-	6	5	-	6	30	1	-	-
Veszprém	6	-	2	75	1	2	8	-	-	1
Zala	5	-	5	14	-	-	16	-	-	2
Összesen (total)	135	2	135	577	15	50	510	15	7	12
Előző hét (previous week)	127	2	114	728	14	55	443	29	9	15

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

A statisztika készítés ideje: 2004.11.08

A „Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt a „Johan Béla” Országos Közegészségügyi Intézet és a Centers for Disease Control and Prevention (CDC) a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat által biztosított együttműködés révén fejlesztették ki.

Az Epinfo minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.antsz.hu/oe

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az Epinfo **főszerkesztőjéhez** fordulni:

„Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ
1966 Budapest, Pf. 64. Telefon: 476-1153, 476-1194
Telefax: 476-1223
E-mail: epiujsg@oek.antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. Epinfo a megjelenés éve; a kiadvány száma:oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az Epinfo. Epinfo 2003;1:1-2.)

Országos tisztifőorvos:
dr. Bujdosó László

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: dr. Melles Márta

Főszerkesztő helyettes: dr. Csohán Ágnes

Olvasó szerkesztő: dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztők:

Boros Julianna

dr. Böröcz Karolina

Lendvai Gyuláné

Technikai szerkesztő:

Kissné Sponga Zsuzsanna

Nyomda vezetője:

Vizinger Ferenc

ISSN 1419-757X